

Chapter 3

स्वावलम्बनम्

Page No 14:

Question 1:

उच्चारणं कुरुत।

विंशतिः	त्रिंशत्	चत्वारिंशत्
द्वाविंशतिः	द्वात्रिंशत्	द्विचत्वारिंशत्
चतुर्विंशतिः	त्रयस्त्रिंशत्	त्रयश्चत्वारिंशत्
पञ्चविंशतिः	चुतस्त्रिंशत्	चतुश्चत्वारिंशत्
अष्टाविंशतिः	अष्टात्रिंशत्	सप्तचत्वारिंशत्
नवविंशतिः	नवत्रिंशत्	पञ्चाशत्

Answer:

विद्यार्थी इसका उच्चारण स्वयं करें।

Question 2:

अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तराणि लिखत-

- (क) कस्य भवने सर्वविधानि सुखसाधनानि आसन्?
- (ख) कस्य गृहे कोऽपि भृत्यः नास्ति?
- (ग) श्रीकण्ठस्य आतिथ्यम् के अकुर्वन्?
- (घ) सर्वदा कुत्र सुखम्?

(ड) श्रीकण्ठः कृष्णमूर्तेः गृहं कदा अगच्छत्?

(च) कृष्णमूर्तेः कति कर्मकराः सन्ति?

Answer:

(क) श्रीकण्ठस्य भवने सर्वविधानि सुखसाधनानि आसन्।

(ख) कृष्णमूर्तेः गृहे कर्मकराः भृत्यः नास्ति।

(ग) श्रीकण्ठस्य आतिथ्यम् कृष्णमूर्तेः पितरौ अकुर्वन्।

(घ) सर्वदा स्वावलम्बने सुखम् ।

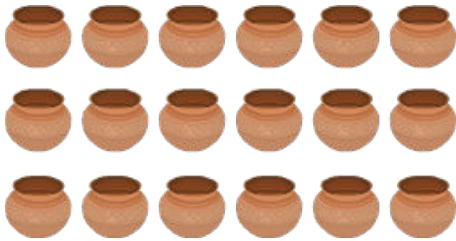
(ड) श्रीकण्ठः कृष्णमूर्तेः गृहं प्रातः नववादने अगच्छत्।

(च) कृष्णमूर्तेः अष्टौ कर्मकराः सन्ति ।

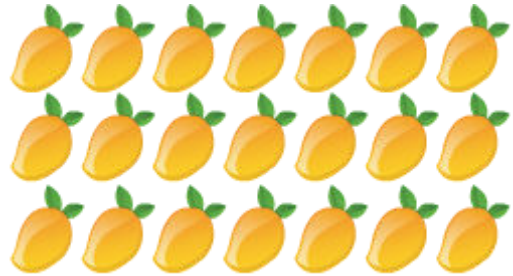
Page No 15:

Question 3:

चित्राणि गणयित्वा तदधः संख्यावाचकशब्दं लिखत-

.....

.....

.....

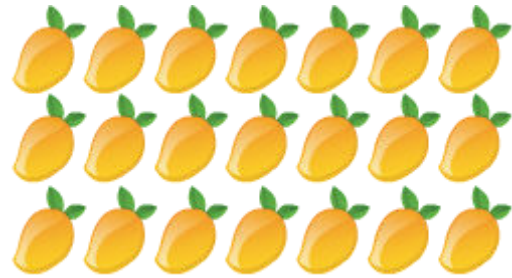
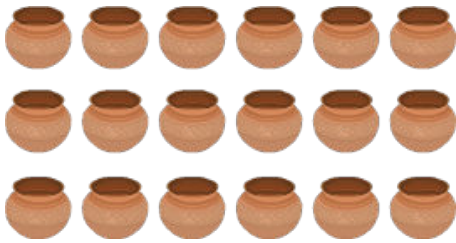
.....

.....

.....

Answer:

अष्टादश

एकविंशतिः

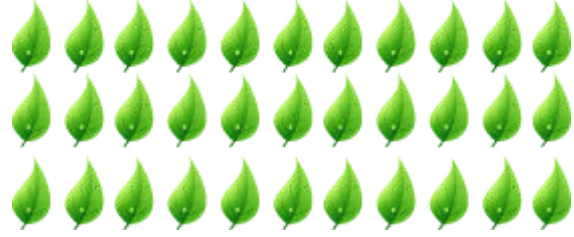
पञ्चदश

षट्त्रिंशत्

चतुर्विंशतिः

त्रयस्त्रिंशत्

Question 4:

मञ्जूषातः अङ्कानां कृते पदानि चिनुत-

चत्वारिंशत्

सप्तविंशतिः

एकत्रिंशत्

पञ्चाशत्

अष्टाविंशतिः

त्रिंशत्

चतुर्विंशतिः

28

27

30

31

24

40

50

Answer:

28 अष्टाविंशतिः

27 सप्तविंशतिः

30 त्रिंशत्

31 एकत्रिंशत्

24 चतुर्विंशतिः

40 चत्वारिंशत्

50 पञ्चाशत्

Page No 16:

Question 5:

चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः पदानि च प्रयुज्य वाक्यानि रचयत-

कृषकाः

कृषकौ

एते

धान्यम्

एषः

कृषकः

एतौ

क्षेत्रम्

कर्षति

कुरुतः

खननकार्यम्

रोपयन्ति

Answer:

(क) एषः कृषकः क्षेत्रम् कर्षति।

(ख) एतौ कृषकौ खननकार्यम् कुरुतः।

(ग) एते कृषकाः धान्यम् रोपयन्ति।

Question 6:

अधोलिखितान् समयवाचकान् अङ्कान् पदेषु लिखत-

यथा-

10.30	सार्धद्वादशवादनम्	5.00	
7.00		3.30	
2.30		9.00	
11.00		12.30	
4.30		8.00	
1.30		7.30	

Answer:

10.30	<u>सार्धद्वादशवादनम्</u>	5.00	<u>पञ्चवादनम्</u>
7.00	<u>सप्तवादनम्</u>	3.30	<u>सार्धत्रिवादनम्</u>
2.30	<u>सार्धद्विवादनम्</u>	9.00	<u>नववादनम्</u>
11.00	<u>एकादशवादनम्</u>	12.30	<u>सार्धद्वादशवादनम्</u>
4.30	<u>सार्धचतुर्वादनम्</u>	8.00	<u>अष्टवादनम्</u>

Question 7:

मञ्जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

षड्	त्रिंशत्	एकत्रिंशत्	द्वौ	द्वादश	अष्टाविंशतिः
-----	----------	------------	------	--------	--------------

(क) ऋतवः भवन्ति।

(ख) मासाः भवन्ति।

(ग) एकस्मिन् मासे अथवा दिवसाः भवन्ति।

(घ) फरवरी-मासे सामान्यतः दिनानि भवन्ति।

(ङ) मम शरीरे हस्तौ स्तः।

Answer:

(क) षड् ऋतवः भवन्ति।

(ख) मासाः द्वादश भवन्ति।

(ग) एकस्मिन् मासे त्रिंशत् अथवा एकत्रिंशत् दिवसाः भवन्ति।

(घ) फरवरी-मासे सामान्यतः अष्टाविंशतिः दिनानि भवन्ति।

(ङ) मम शरीरे द्वौ हस्तौ स्तः।